

V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

85 M. 6 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1971 M. BĀLANDŽIO (APRIL) 16 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 30 C

PAVASARIS

J. Valcekausko nuotr.

LIETUVOJE

Nori suartėti su išeivija

Vilnius - Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams komiteto prezidentas bei Lietuvos Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos prezidentas surengė bendrą posėdį. Jame taip pat dalyvavo kūrinių organizacijų, leidyklų, redakcijų atstovai.

Lietuvos Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos pirmininkas R. Petrauskas, savaitraščio "Gimtas kraštas" vyr. redaktorius V. Reimeris, Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviams komiteto pirmininko pavaduotojas V. Kazakevičius, Vilniaus universiteto vyr. dėstytojas L. Kapočius, Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos skyriaus viršininkas V. Burkauskas ir kiti posėdžio dalyviai pažymėjo, kad užsienio kraštų žmonės domisi Lietuvos gyvenimu, dideliais jos užmojais ir darbais. Todėl pageldaujantiems žinoti apie Lietuvą užsieniečiams bus siunčiama daugiau literatūros, vaizdinių priemonių.

Tarptautinio gyvenimo klausimų nušvietimui spaudoje buvo skirta Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos ir Žurnalistų sąjungos surengta spaudos konferencija. Ją atidarė ir į klausimus atsakė užsienio reikalų ministro pavaduotojas V. Zenkevičius. Konferencijoje kalbėjo Žurnalistų sąjungos valdybos pirmininkas J. Karosas, "Tiesos" laikraščio redaktorius A. Laurinčiukas, "Svyturio" žurnalo ats. sekretorius O. Aleksa, "Gimtojo krašto" vyr. redaktorius V. Reimeris ir pavaduotojas J. Lukoševičius Kultūrinių ryšių su lietuviams komiteto pirmininko pavaduotojas V. Kazakevičius, ELTOS direktorius D. Roda, Lietuvos KP CK sektoriaus vedėjas A. Petraitis.

Lietuvių Liberty Federal 70 m. sukaktis

PHILADELPHIA, PA. - Š. m. balandžio 29 d. lietuvių įsteigta Liberty Federal Savings and Loan Association sulaukia 70 metų sukakties. Tai reikšmingas įvykis Philadelphijos lietuvių gyvenime, nes ši įstaiga tapo beveik vienintelė lietuvių tvirtovė, apie kurią sukasi ir lietuvių kultūrinis gyvenimas.

Liberty Federal sukaktis yra svarbi visiems Amerikos lietuviams, ypač šiuo metu, kada tiek daug mūsų įstaigų ir organizacijų nyksta ir užsidaro, o ši bankinė įstaiga kasmet stiprėja.

Kaip ne kartą Vienybėje buvo rašyta, Liberty Federal Philadelphia įsikūrė su 76 dol. kapitalu ir 33 sėrininkais 1901 m. Tada buvo žinoma, kaip Lietuvių Paskolos ir Statybos Bendrovė.

Pirmąją bendrovės valdybą sudarė: A. Linauskas, J. Gudiškis, K. Unikas, S. Arbačiauskas. Pirmieji direktoriai buvo: J. Didvalis, J. Gudiškis, A. Petkus, K. Čeledinas (adv. C. S. Čeledino tėvas), ir A. Drožeckis. Tarp buvusių pirmininkų buvo plačiai žinomas A. J. Kaniušis (jau miręs), A. Marcinkevičius ir kiti.

Bankas plačiausiai išsivystė adv. Charles S. Cheleden vadovybėje. Jis šioje įstaigoje darbuojasi jau daugiau 50 metų.

Liberty Federal šiuo metu veikia keturiuose skyriuose didžiojoje Philadelphijoje. Vadovybė ir direktoriatas lietuvių, taip pat ir tarnautojų didžiuma lietuvių. Turimi tūkstančius taupytojų, kurie savo sunkiai uždirbtus pinigus pa-

tiki šiai įstaigai. Kapitalas jau siekia, berods, apie šimtą milijonų.

Šių metų pradžioje, Charles S. Cheleden buvo išrinktas vyriausioju direktorių valdytoju (Chairman of the Board ir Chief Executive Officer). Jo dešinioji ranka - žmona Ona Cheleden, daugelio idėjų iniciatorė ir patyrusi bankininkė, taip pat užima svarbias pareigas Liberty Federal valdyboje ir veikloje.

Ne tik Philadelphijos, bet ir visi lietuvių džiaugiasi ir didžiuojasi Liberty Federal garbinga sukaktimi, linkėdami ir toliau sėkmingai veikti, sąžiningai tarnaujant taupytojų gerovei jų turtus apsaugojant!

* Kristijono Donelaičio atminimui ruošiamasi įrengti jo muziejų toje pat Tolminkiemio bažnyčioj, kuri pastatyta 1756 m. ir kurioj iki mirties kunigavo Donelaitis. Šis reikalas užsitęsė taip ilgai todėl, kad tik dabar Mokslių Akademijos archyve surado Tolminkiemio bažnyčios interjerą.

* Lietuvos Raudonojo Kryžiaus šeštasis suvažiavimas vyksta Vilniuje. Visas milijonas Lietuvos gyventojų priklauso toje draugijoje, kuri be pagalbos nelaimėj, dar rūpinasi krašto higienos ir sveikatos reikalais.

* Dain, Noreika kelis kartus buvo kviečiamas į Maskvos Didįjį Teatrą, bet jis bevelyja gyventi Vilniuje ir dažnai jame pasirodyti scenoje.

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201.

VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Ann Vaivada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editors: Prane Lapiene, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Tel.: APplegate 7-7257.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Vienybės idėjos apie lietuvių išeivio santykiavimą su lietuvių Lietuvoje - laimi visu frontu. Veiksnių ramstis Chicagoje, dienraštis Draugas, spausdina Kazio Almeno apysaką "Laiškas kunigaikščiui Radvilai", o Vilniuje išspausdino jo apysaką "Šienapitė".

* * *

Kalbant apie Radvilus (Radvilų Perkūnu domėjosi mūsų Balys Sruoga), Londone gyvena menama šios pagarsėjusios senovės Lietuvos didikų giminės dabartinė galva, Prince Michael Radvill - Mykola Radvila. Jis anglų kalba parašė šiomis dienomis išėjusius atsiminimus "One of the Radvills", kur pasakoja:

"Apie mano giminės pradžią daug spėliojimų ir legendų. Labiausia mėgstama pasakoti, kad, persekiojimų metu, iš Romos imperijos buvo ištremta viena šeima, kurios laivą neprielankūs vėjai nupūtė iki Baltijos kranto. Aukšto ūgio ir iš laivo išlipančius žibančius ateivius pamatę, laukiniai (? - "savage") lietuviai - puolė ant kelių, įsitikinę, kad čia Dievo pasiuntiniai! . . . Tuoj - įkėlė savo aukštaisiais kunigais! Ir tas pareigas mano giminė, rodos, nuo tų laikų, ėjo iki atėjo krikščionybė".

* * *

Kunigaikštis Mykola, matyti, kiek iš aukšto žiūri į tuos lietuvius, kurie jo menamuosius prabončius sutiko ir įkėlė savo kunigais, jei juos vadina "laukiniais". Kiek kitokesnę ir, neabejojamai, tikresnę legendą pateikia istorikas S. Sužiedėlis mūsų Enciklopedijoje. Sako: "Radvilų giminės pradžia siejama su legenda, būk krivis Lizdeika (Gedimino laikais?) radęs vilko guolyje berniuką, kurį užaugino Radvila (nuo "rado vilko." . . .) vardu. Pramanytas pasakojimas seka romėnų padavimu apie vilką, tik atsiremia lietuvišku žodžių deriniu". . .

* * *

Abi legendos turi santykio su mūsų bajorų Jogailos-Vytauto metu sukurtą legendą apie lietuvių kilmę iš romėnų, tikslu įrodyti nosį rietusiems lenkų ponams, kad lietuviai ne "laukiniai" žmonės. Savo didikiškąją kilmę iš romėnų - kunigaikštis Mykola tiesmukai įvardija, bet Sužiedėlio "vilko guolys" primena Romos pradininkus, Romulą

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

NEMOKYKIT MOKYTŪJ!

Seniau kažkaip vyravo pažiūra, būk kal kurių kraštų žvalgybos ar diplomatai yra taip gerai informuoti, kad laukiamiesiems įvykiams pasiruošia iš anksto. Didesnių klaidų kaip ir nepadaro.

Nepadaro? Va, mūsų atminty pridaryta bausių klaidų. Pvz. antrojo pasaulinio karo pasaulis prigryveno didžiųjų diplomatų klaidų. Dabartinio pasaulio jėgų santykis ir iš to kylą rūpesčiai taip pat žymia dalimi yra klaidų padarinys. Pasirodo, didžiųjų jėgų sprendimai remiasi ne tiek gera informacija, kiek galimų grupių savos naudos viltimis.

Kas kita su kraštais, kurie neturi didesnių fizinių jėgų, o verčiasi beprisiuderindami prie didžiųjų fizinių jėgų.

Labiausiai vertas dėmesio Vatikanas. Tai senas ir patyręs diplomatijos vilkas, turįs reikalų su viso žemės rutulio valdžiomis. Nežiūrint, kad Vatikanas dabar išgyvena krizę, kilusią iš bent dviejų amžių nesuorientavimo žmonijos pažangos kryptyse, vis tiek švento Petro laivelis įdomiai iriasi pašėlusiam vandenyne.

Šiuo metu nesunku pamatyti nuotraukų, kuriose Vatikano monsinjoras sėdi tarp bolševikų ir apie kažką tariasi. Už jų ant sienos matyti didelis Lenino portretas. Juokais tariant, betruksta - šalia Lenino - ko nors iš šventųjų.

Mūsų šalyje laisvintojų spaudoje apstu lyg tai pasipiktinimo, lyg tai nuostabos, lyg įtarimo Vatikana apsigauant.

Prieš ketvirtį amžiaus stipriai į užpakalį bolševiko įspirtas pabėgėlis mielai rodytų Vatikano monsinjorams įspirtą vietą ir patartų: saugokitės. Įspirts ir jums!

Tikrai: rengiasi įspirti ir monsinjorams. Už tai tie ir šnekasi gražiuoju. . . kad nors ne taip skaudžiai įspirtų. . .

Iš kitos pusės vis pasigirsta pranašysčių apie greitą bolševizmo sugriuvimą. Matyt, Vatikano diplomatija netiki į greitą bolševizmo sugriuvimą. Aš esu linkęs čia Vatikanu daugiau ar mažiau patikėti. Vatikanas, nors neturi ginkluotų divizijų, bet galingas. Nesugrius. Bolševizmas turi ir divizijų ir šlaip daug visko - taip pat greičiausiai nesugrius. Žinoma, sugrius, bet gal tik tada, kai mūsų jau ne tik skūros, bet ir kauleliai bus supuvę. Nėra jokio patraukimo tų laikų ilgėtis.

Bendrai imant, šalia kitų dorybių mūsų lietuviškoji diplomatija turi būti apdairi ir mokytis iš daugiau mokytų, o ne mokytis už mus mokytesnių.

RAMOVĖNAI GASTROLIUOJA.

Čia eina reikalas apie audrą. Žinoma, apie audrą ne jūroje ir ne kokiam Lietuvos ežere, apie audrą vandens šaukšte.

Kaip žinome, buvusieji Lietuvos kariuomenės karininkai išeivijoje turi savo draugiją. Turi draugiją ir tų karininkų ponos. Ir viena ir kita draugija save pateisina daugeliu gražių ir reikšmingų darbų. To maža: centriniam iš tiesų už Lietuvos laisvę vedančiam kovą vienete turėtų būti ir karių. Jų eilės galėtų papildyti kitų kraštų kariuomenėse tarnavusiais ar net ir tarnaujančiais lietuviais. Kas žino, gal kada nors tėvynė bus jų labai reikalinga. . .

Kaip bebūtų, ramovėnų vyriausioji vadovybė jau smarkiai paseno. Ir jau taip paseno, kad susibarė už istorijos rašymą. Buvo komisija, kuri turėjo parašyti Lietuvos nepriklausomybės kovų istoriją. Tokia komisija gali būti rimta, bet gali būti ir juokinga. Centro valdyba norėjo nevardinės, juokingos istorijos. Vadinas, kad būtų vienas pieštukas, kuri vienu metu popieriuje vedžiotų trijų komisijos narių rankos. Tada autorius būtų Komisija.

Ramovėnų komisija nesugebėjo būti autorium. Rašė vienas. Žinoma, galėjo visi trys komisijos nariai parašyti po trečdalį. Betgi taip atsitiko, kad vienas buvo labiau linkęs rašyti už kitus. Tas ir parašė. Žinoma, dabar jis, be jokių tardymų, prie kaltės prisipažįsta. Reiškia, parašė ir save laiko autorium.

Dabar, sako, išeivijoje lietuviškų knygų leidimas nuostolingas. Keista, kad nepriklausomybės kovų istoriją leisti ėmėsi pats autorius, o ramovėnų centro valdyba sutinka nenusižudyti tik tuo atveju, jei ji gaus Ališausko knygą išleisti. Išleisti negavo, tai ji jau baigia savo dienas. Atsistatydino. . .

Dabar šiam rašiny turėtų būti kokia kartinė paraštė, kuri išaiškintų, kodėl jie iš tikrųjų susipyko. Iš kertės (iš tos kertės, kur sukrautos šluotos, seni razi, klauri kibirai ir kitoki rakandai) ateina toki gandai: esą istoriją reikėjo ne tik parašyti, bet ir padailinti. Reiškia, kai kur nukirpti, kai kur prisliuti, kai kur nors šlaip "pazalatyti". Esą nepageidaujama tokia istorija, kuri kai kuriuos didvyrius rodytų su virkščiomis. . . vietoj laurų.

Nepriklausomybės kovų istorija, girdėti, jau spausdinama. Kaip istorinis veikalas, ji nebus be priekaištų. Lietuvos nepriklausomybės kovų istorijos jau seniai kaip ir reikėjo.

ir Remą, kurie buvo pamestinukai, kai pirmasis Radvila, ir buvo vilkės auklėjami, . . . kol juos rado karaliaus piemuo. . .

Istorikas prof. Jonas Puzinas, klaidingai manydamas, kad ne didybės sumetimais, bet - kai kurių lietuvių kalbos žodžių panašumu - lotynų kalbai, mūsų bajorai susidarė - kilmės iš romėnų - pasaką, sako: "Lenkų kronikininkas Jan Dlugosz (1415-1480) pirmutinis šią kilmės teoriją iškėlė viešumon (raštuose). Savo Historia Polonica veikale (išspausdintame tik 1873 m. Krokovoje); jis sako, kad lietuviai, tai ainiai romėnų, kurie Mario ir Sulos, arba Cezario laikais (pirmame šimtmetyje pirm Kr.) prasišalino iš Romos dėl vidaus karų ir suiručijų. Kadangi Džugošius lietuvių nemėgo, reikia manyti, kad čia ne jo paties sugalvotas dalykas, bet atpasakojimas, kas bendrai buvo visų tada manoma".

* * *

Istorijos raštai nustato, kad pirmasis Radvila buvo Kernavės didikų Astikų sūnus, miręs 1447 m. Lietuvai ir Lenkijai Radvilų giminė yra davusi: 37 valvadijas, 22 įvairius ministras, 3 vyskupas, 1 kardinolą ir 1 karalienę (Barborą Radvilaitę, kurios veidas, sakoma, siektas pavaizduoti Aušros Vartų Marijos paveiksle Vilniuje).

DAR APIE TADO KOŠČIUŠKOS LIETUVIŠKAJA KILME

Lenkų spauda nepatenkinta Vienybėje tilpusiais straipsniais apie Tado Kosčiuškos lietuviškąją kilmę, jo 225 metų gimimo progą. Papildomai dabar dar perspausdiname Juozo Tysliavos išsamų rašinį apie Tado Kosčiušką ir jo laiškus, kuriuose pats Kosčiuška pasisako esąs lietuvis.

Apie Tado Kosčiuškos kilmę yra daug rašę ne tik lenkų, lietuvių, bet ir kitų tautų rašytojai. Lenkai, kaip paprastai, teigia Kosčiušką buvus jų tautybės žmogų. Bet kas iš tikrųjų buvo Tadas Kosčiuška, lietuvis ar lenkas? Į šį klausimą aiškiausiai atsako pats Kosčiuška savo laiške, rašytame 1790 metų vasario 7 dieną Lietuvos kariuomenės vadui generolui Nesselkauskui. Šio laiško tekstas buvo atspausdintas Kosčiuškos biografijoje, išleistoje 1906 metais Krokuvėje. Vienas šios knygos egzempliorius yra New Yorko knygyne. Tame laiške Tadas Kosčiuška šitaip sako:

“Aš maldauju Jūs visu, kas yra brangiausio gyvenime, kaip, antai, žmona, kūdikiai, kad Jūsų Ekselencija malonėtum išvaduoti mane iš taip nemalono, iš taip išlaidingos ir ligi šio laiko visai nevertingos vietos. Dievas mato—aš neturiu čia nė vieno, su kuo žodį pakeisčiau, ir tai tiesa, kad aš niekuomet nenoriu su jaučiais kalbėtis. Koki tik Gasonai jie yra... Tačiau aš liausiuos aprašinėjęs čionykščius. Aš tik pasakysiu, kad kraštas čia yra gražus ir kad jis turėtų būti skirtas doriems ir darbštiems lietuviams, bet ne tiems nevykėliams ir apsileidėliams. Prašau gražinti mane į Lietuvą, jei manęs neišsižadate ir nelaikote netikusį Jums tarnauti. Kas aš esu, jei ne lietuvis, Jūsų tautietis? Jūsų parinktas. Kam turiu aš reikšti dėkingumą už rekomendaciją Brastos parlamente? Ką turiu ginti, jei ne Jus ir save? Jei tai nepadarys įtakos Jums paveikti parlamentą dėl manęs gražinimo, tai Dievas mato, aš ką nors sau pasidarysiu. Dėl to, kad aš biauriuosi, būdamas lietuvis ir turėdamas tarnauti karūnai (Lenkijai) tuo tarpu, kai jūs ten neturite nė trijų generolų. Kada stipresnioji prievarta pradės jus karstyti virvėmis, gal būt tada jūs pabūsate ir pradėsite saugotis...”

Ar šitokią laišką galėjo rašyti lenkas? Aišku—ne. Tai galėjo rašyti tik lietuvis, nuoširdžiai pasiilgęs savo tėvynės, su kūnu ir siela pasiaukojęs jos laimei ir gerovei. Būdamas nuoširdus ir didelis lietuvis, Tadas Kosčiuška jau tada matė lenkų ponų ištižimą. Nenorėdamas “su jaučiais kalbėtis”, Tadas Kosčiuška vadina lenkus “nevykėliais ir apsileidėliais”. Ir kaip Kosčiuška buvo pasiaukojęs savo tėvynei Lietuvai,

kaip jis troško jai tarnauti, tai liudija šie jo žodžiai:

“...Aš biauriuosi, būdamas lietuvis, ir turėdamas tarnauti karūnai, tuo tarpu, kai jūs ten neturite nė trijų generolų...”

Kad Kosčiuška buvo tikras lietuvis ir nepasitikėjo lenkais, kaip lietuvių tautos priešais, taip pat labai ryškiai liudija paskutiniai jo laiško žodžiai. Jis tiesiog pasako, kad gali ateiti laikas, kai lenkai “pradės karstyti virvėmis” lietuvius. Ir, anot jo, tik tada lietuviai pabūsą ir pradėsią saugotis...

Net ir tada, kai Lenkijos-Lietuvos valstybė jau buvo iššluota iš Europos žemėlapiu, Tadas Kosčiuška rūpinosi savo tėvynės likimu. Būdamas Amerikoje, kur jis, drauge su kitais savo tautiečiais, padėjo Jurgiui Washingtonui kovoti dėl šios šalies nepriklausomybės, negalėjo pamiršti pavergtosios savo tėvynės. Kosčiuška, patyręs apie tariamą Rusijos caro Aleksandro I malones lenkų tautai, neiškentė neparašęs carui laiško, kuriame jis tokių pat malonių prašo ir savo tautos žmoniems. Tame laiške, rašytame 1815 metų birželio 10 dieną Aleksandrui I, Tadas Kosčiuška taip sako:

“Grafas Čartoriskis man pranešė apie visas malones, kokias Jūs ruošiate lenkų tautai. Žo-

džių trūksta išreikšti mano giliausią pagarbą ir padėką. Tačiau yra vienas dalykas, kurs rūpina mano sielą ir temdo mano džiaugsmą. Aš esu lietuvis gimęs, ir nedaug metų man beliko gyventi, bet ateities uždanga laiko paslėpus nuo manęs mano gimtojo krašto ir motinos tėvynės likimą. Aš nepamenu jokių panašių kilnių Jūsų Didybės pažadėjimų, padarytų tuo reikalu man arba kam nors iš mano tautiečių...”

Taipgi, kaip matome, Kosčiuška buvo giliai nuoširdus lietuvis. Mums neleidžia abejoti šie du čia pacituoti jo laišakai. Tai geriausias argumentas mums, visados tvirtinusiems lietuviškąją Tado Kosčiuškos kilmę.

Kai kas gali paklausti, o kam mums, Amerikos lietuviams, tai reikalinga? Taigi, kad reikalinga. Amerika yra mūsų naujoji tėvynė. Mes ją mylime nemažiau už senąją tėvynę Lietuvą. Kosčiuška, kaip lietuvis, kovojo dėl Amerikos laisvės ir nepriklausomybės. Jis, kovojęs dėl savo gimtosios tėvynės laisvės, ypač mokėjo įvertinti Amerikos žmonių laisvės troškimą. Nenuostabu, jeigu 1796 metais Kosčiuškai atvykus į Ameriką, Jurgis Washingtonas jį pasitiko su tokiais žodžiais:

“Niekas kitas neturi aukštesnės pagarbos Jūsų charakteriui, kaip aš turiu, ir niekas kitas, kaip aš, tiek širdingai negalėjo trokšti per Jūsų atkaklias kovas dėl gimtosios šalies laisvės, kad tos kovos būtų apvainikuotos pasisekimu...”

Mes galime didžiuotis, kad Jungtinių Amerikos Valstybių laisvei ir nepriklausomybei, kartu su kitais šios šalies garbingais vyrais, dėjo pagrindus ir Lietuvos sūnus. Lietuvių tauta, davusi pasauliui visą eilę kilnių ir garbingų vyrų, nepamiršo apdovanojusi Tado Kosčiuškos asmenyje ir šios didžiulės respublikos, sukurtos geriausiųjų Europos sūnų ir dukterų pasiaukojimu, išmintimi ir darbu. Nenuostabu, jeigu kilnūs prancūzų tautos sūnus LaFayette, vienas iš didžiųjų Amerikos laisvės kovotojų, apie lietuvių Kosčiušką yra taip išsireiškęs:

“Jo vardas priklauso visam civilizuo tam pasauliui, ir jo dorybės yra visos žmonijos savybė”.

Juozas Tysliavė.

ŽURNALAS “LIETUVA”
1940 m. kovo mėn. laida

Iš Vienybės puslapių nuo 1886 m.

1892 METAI

PUSL. 97: Lietuvių Mokslo Draugija nutarė kasmet paminėti kovo 4 d., kaip tautinę šventę, Lietuvoje panaikinus baudžiavą.

PUSL. 106: Šeši lietuviai ateiviai, iš lenkų “sw. Josefa” emigrantų namo tapo parduoti vergijon jūrininkų darbams. Po ilgo laiko tie lietuviai, nukankinti, išsigelbėjo.

PUSL. 131: Kun. V. Dembskis, autorius “Knygos Teisybių” lenkų kunigų persekiojamas Kanadoje, atvyko Amerikon ir apsigyveno Chicagoje.

PUSL. 197: Amerikoje priskaitoma apie 100 atvykusių jaunuolių, Lietuvoje baigusiu vidurines mokyklas ir čia nemokančių jokio darbo dirbti, nei galinčių toliau tęsti mokslą.

PUSL. 227: Nustojoėjusi Tvarausko “New Yorko Gazietė Lietuviška”.

PUSL. 221: J. Andziulaitis pasitraukia kaip “Vienybės Lietuvninkų” redaktorius. Jo vietą užima A. Milukas.

PUSL. 252: Kun. A. Burba dėl pažtūrų skirtumų, pradėjo ginčus su dr. Šliupu, su kuriuo anksčiau gerai sugyveno.

LIEPOS 4 D. Chicagoje suvaidinta pirmoji didesnė lietuvių drama “Kova po Grunvaldu”. Vaidino Jono Gri-

niaus iniciatyva įsikūrusi “Teatrališka Draugystė”, kuri pasiryžo važinėti su gastrolėmis po Amerikos lietuvių kolonijas.

LIEPOS MĖN. išėjo 1-mas numeris žurnalo “Apšvieta”, leidžiama Lietuvių Mokslo Draugijos Amerikoje. Išėjo 15 numerių; nustojoėjusi 1893 m.

LIEPOS 26 d. Apskaičiuojama, kad į Ameriką jau atvyko per 200,000 lietuvių.

LIEPOS MĖN. L. M. D-ja jau turi 7 kuopas: Pittstone, Mahanoy Plane, Philadelphijoje, Shenandoah, Plymouth, Piedmont ir Chicagoje.

SPALIO 30 D. Tamas Astramskas, Shenandoah, Pa., pradėjo leisti naują lietuvių savaitinį laikraštį “Garsas”.

LAPKRIČIO 29 D. Mt. Carmel, Pa., įvyko SLA 7-tas Seimas. Buvo 25 delegatai. Išde - \$11.64. Valdybon išrinkta: Prez. kun. A. Burba; Sekr. M. Vilkauskas; Išd. S. Paukštis. Priklauso 12 draugijų su 300 narių.

GRUODŽIO 13 D. Chicagoje pasirodė pirmas numeris naujo savaitinio laikraščio “Lietuva”. Leidžia puslenkis St. Rokošas, paskui perėmė Žaliauskas.

1893 METAI

KOVO 12 D. Plymouth, o vėliau ir kitose vietovėse lietuviai paminėjo 10 metų sukaktį nuo pirmojo laikraščio “Aušros” pasirodymo Prūsuoje.

Bus tęsiama

LIETUVIAI PASAULYJE

PRANO OŽINSKO
VIZITAI AMERIKOJ

Argentinos Lietuvių Balso leidėjas, giminių, draugų ir bendradarbių iškviestas į JAV, š. m. balandžio 29 d. iš aerodromo Ezelza, Panamerikos linijos lėktuvu atskrenda į JAV. Pirmausia aplankys gimines Kalifornijoje. Pradžioj gegužės jo adresas bus: 2575 Dwight, San Diego; tel. 298-6371. Apie vidurį mėn. - 1911 S. 49 Cr., Cicero, Ill.; tel. 6-1357-OL ir gale gegužės mėn. 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y.; tel. AP7-7257. Ta proga, jei bus imanoma, aplankys ALB bendradarbius ir draugus, o taipgi lietuvių įstaigas, lietuviškų laikraščių redakcijas, nori susipažinti su JAV lietuvių gyvenimu iš arčiau.

Australijoje Viktorijos Švietimo Departamentas atidarė žinomoje Britų Commonwealth Seštadienio Modernųjų Kalbų mokykloje lietuvių kalbos kursus.

Mokslo metų pradžios proga, šios mokyklos vedėjas Mr. Burnie P. Rymer ypatingai atkreipė įvairių tautybių kursantų dėmesį, kad lietuvių kalba yra viena iš seniausių modernųjų kalbų.

Pasidžiaugė, kad šiai mokyklai yra ypatinga garbė tapti vienu iš šios kalbos mokymo centrų, greta jau veikiančių Vokietijos, Šveicarijos ir Šiaurės Amerikos lietuvių kalbos mokymo institucijų.

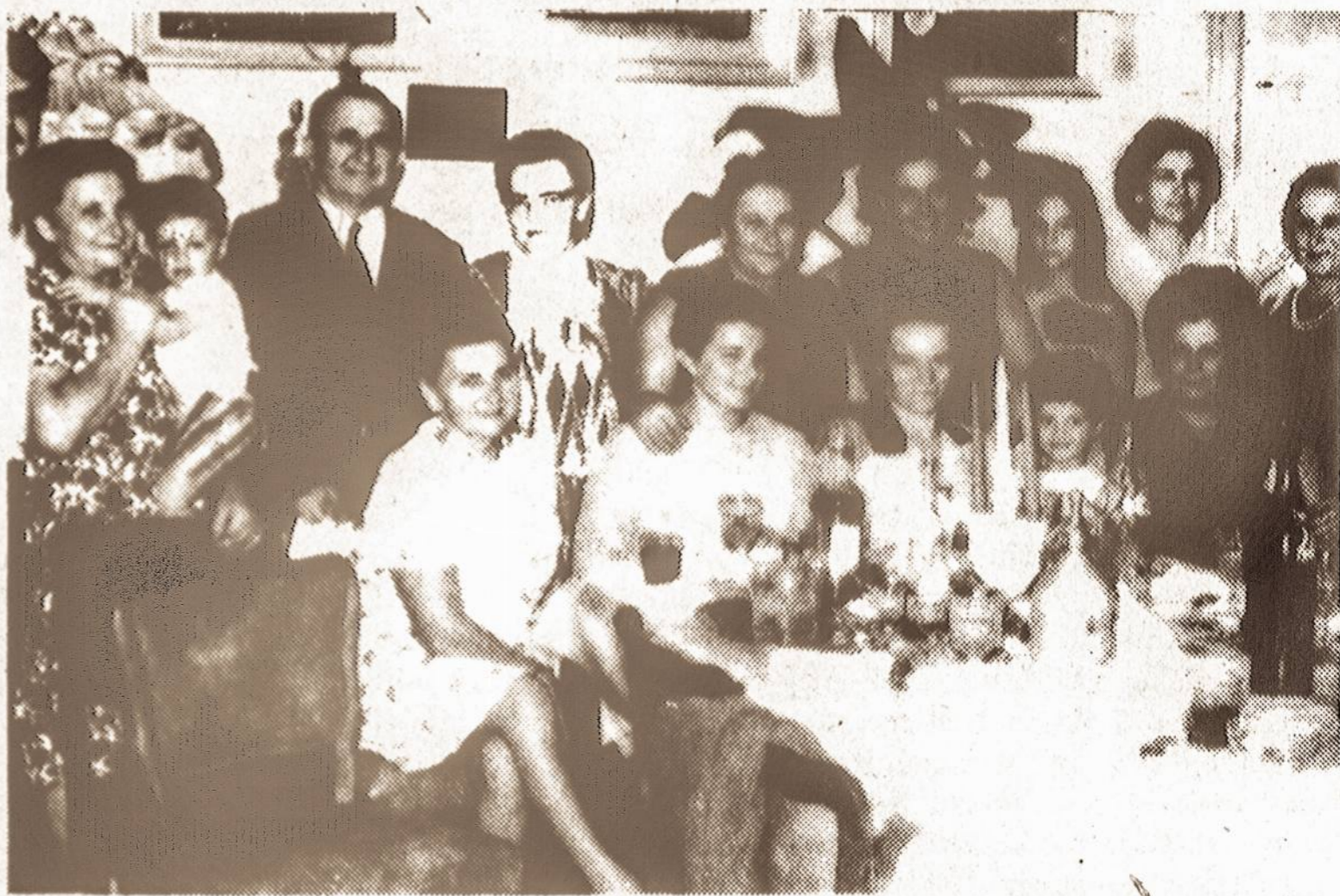
Lietuvių kalbos kursams skirtos geriausios patalpos Universiteto Aukštesnioje Mokykloje, arti Melbourne universiteto.

Šiuo metu į kursus yra užsirašę 34 asmenys, kurių tarpe yra kitataučių pasiryžusių išmokti lietuvių kalbą, o taip pat asmenų, kurie jau yra baigę aukštąjį mokslą.

JAV LIETUVIAI / MOKOSI VOKIETIJOJ

Vokietijoje, Vasario 16-sios gimnazijoje iš JAV nuvykusi mokytoja Aldona Rygelytė. Gimnazija, be to, turi ir tris mokinius iš Amerikos: Birutę Motiejūnaite iš Los Angeles, Gediminą Mazišką iš Washingtono ir Algį Avizienį iš Chicagos. Ateinančiais mokslo metais, kurie prasideda rugsėjo 5 d., mokinių iš Amerikos tikimasi žymiai daugiau.

Argentinos lietuviai linksminasi

Dalis svečių dalyvavusių viešnios iš Lietuvos, ekonomistės Irenos Burkauskienės išleistuvių vakarieneje, kuri įvyko Klemenso ir Monikos Sabaliauskaitės. Viečių namuose Buenos Aires.

Buenos Aires provincijos mieste Munro, pusbrolių susitikimas po 45 nesimatymo metų. Sėdi (iš kairės): JAV gimęs St. Berkelis, jos pusbrolis A. Stankevičius su žmona, pusbrolis St. Jurkūnas iš Chicagos, svečių pusbrolis K. Stankevičius su žmona ir kaimynais. Štovi pusbrolių giminės ir draugai, po išleistuvinių pietų K.E. Stankevičių namuose.

P. Ožinsko nuotr.

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

RADIO AIDAS T.V. LAB.

KAM PARDUODAM - tuos geriausiai aptarnaujam, dėl to kad parduodam patį geriausią. Didelis pasirinkimas spalvotų ir visokių kitokių televizijų, radijo priimtuvų, stereo tape rekorderių. Aidas sumodernintas, bet kainos tebėra tos pačios.

94-17 Jamaica Avenue, WOODHAVEN, N. Y. 11421

J. BUBLAITIS, Sav. Tel. HI 1-7747

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY . MUTUAL FUNDS . INSURANCE
Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudus,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vakaro

VYT. BELECKAS
Savininkas

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškąs maistas visada prieinama kaina.

SKAMBA KANKLES - Chicagos Bridgeporto lituanistines mokyklos kanklininkės, vadovaujamos p. Spāčausko, per septynių lituanistinių mokyklų koncertą šv. Kryžiaus parapijos salėje. V. Zalatoriaus nuotraukos

Chicagietė Elena Šniokaitė, neseniai apsilankiusi Buenos Aires, Argentinoje, pagerbiama savo dėdės ir dėdienės Balio ir Petronelės Bakanavičiūtės Kesyliu namuose, Argentinos lietuvių tarpe. P. Ožinsko nuotr.

CHICAGOJE NEMIEGA. - Bendruomenės apygardos pasitarimui pirmininkauja P. Turuta iš Grand Rapids, Mich., o sekretoriauja Dirgėlaitė iš Marquette parko apylinkės. Buvo aptartas sporto šventės rengimas rugsėjo mėn. ir lituanistinių mokyklų vakus, per kurį tikimasi sukelti 10 tūkstančių dol.

Ekskursijos į Lietuvą

American Travel Service, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, organizuoja 1971 metų vasarą net 6 turistines grupes. Walter Rask jau 10 metų sėkmingai vadovauja lietuvių grupėms be jokių nesklandumų.

Atlanto pakraštyje, New Yorke, Bostone ir Philadelphijoje gyvenantieji lietuviai turi pasirinkimą net 4 grupių, prie kurių jie gali prisijungti New Yorke arba Montrealyje. Visos ekskursijos sustoja poilsui Romoje ir apžiūri gražųjį miestą per keletą dienų.

TRIJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS

Gegužės mėn. 27 d. iš New Yorko \$780.00 asmeniui (dviese kambaryje)

Aukščiau skelbiamoj ekskursijoj vietų jau nėra.

Vietas užsisakyti galite dar sekančiose ekskursijose:

Liepos	"	19	"	"	"	"	876.00	"	"	"	"	"
Liepos	"	26	"	"	Montrealio	"	903.65	"	"	"	"	"
Rugpjūčio	"	9	"	"	"	"	874.00	"	"	"	"	"

Norintieji užsisakyti atskirą kambarį moka \$75.00 daugiau.

Liepos mėn. 26 dienos ekskursija sustoja ne tik Romoje, bet ir Leningrade apžiūrėti šį seną ir garsų miestą.

Kainos įskaito: kelionę, pilną maistą, viešbučius, ekskursijas miestų apžiūrėjimui, transportaciją iš aerodromo į viešbučius ir atgal. Visos grupės turės patyrusius vadovus, kurie kelionėje rūpinsis visais reikalais.

Lietuvoje viešės net 11 dienų

(Vilniuje, Druskininkuose, Kaune ir Trakuose)

Norintieji prisijungti prašomi registruotis, nes dalyvių skaičius ribotas. Mes sutvarkysime visus, kelionei reikalingus, dokumentus ir parūpinsime vizas.

American Travel Service Bureau.

9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643

Telephone: 238-9787

Area Code 312

ŠVENTĖMS

ar bet kuria proga

LENKIŠKAS KUMPIS

Visi trys kumpiai:
KRAKUS, ATALANTA ir TALA
vienodai gardūs ir geri.

LIETUVA PO 26 METŲ (11)

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI IR APMASTYMAI)

Edvardas Šulaitis

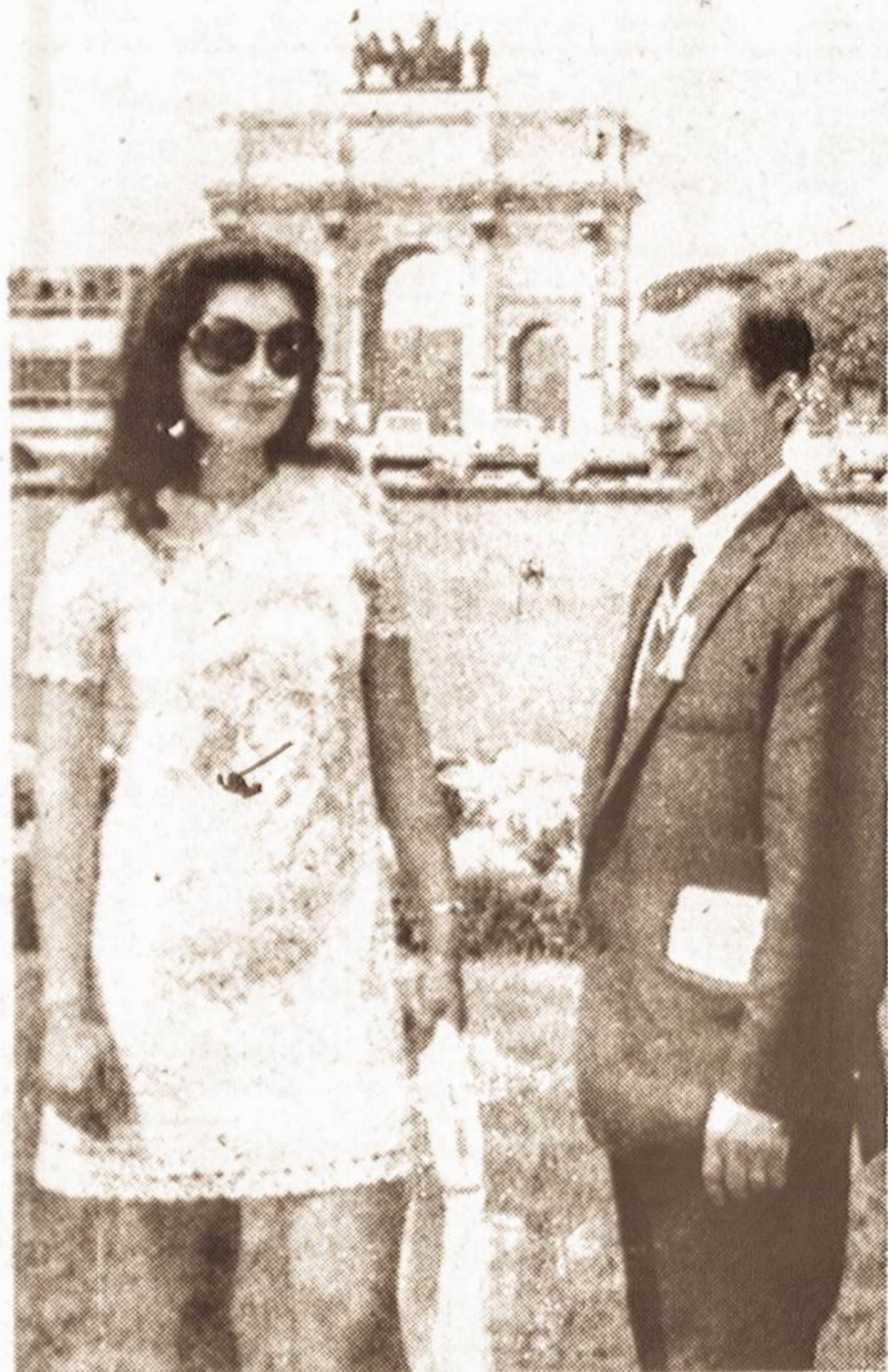
Pirmieji žingsniai Paryžiuje nuteikė gerai. Tikėjau, jog areouoste reikės atlikti formulumus, panašiai kaip Londone ar Maskvoje, kad kas nors teirautis ką vežu, kur apsistosi ir kiek laiko būsiu Prancūzijoje. Tačiau išlindau visai nepastebėtas. Niekas net užsienio paso netikrino, neprispaudė net jokios vizos antspaudos, nei bagažo netikrino. Vadinasi, eik kur tik nori, leisk dolerių kiek turi, ir būk patenkintas!

O, gal netyčiomis išėjau ne pro tas duris? .. Kituose areouostuose, tur būt, taip pralįsti niekur nepasisektų.

Viešbučio iš anksto nebuvau rezervavęs, tad pirmoje vietoje tai reikėjo susitvarkyti. Buvau galvojęs, jog galėsiu apsistoti pas pažįstamą, tačiau jis tuo laiku kaip tik buvo išvykęs atostogų.

Viešbutį surasti padėjo taksio vairuotojas. Kadangi tai buvo naktis, kiti šoferiai surasti viešbučio nenorėjo. Šis pats pasisitūlė nurodyti kur yra laisvų viešbučių. Tas gerai nuteikė, nes rugpiūčio mėn. pradžioje Paryžiuje kaip tik daugiausia turistų iš viso pasaulio, viešbučiuose rasti laisvų kambarių, iš anksto jų neužsisakius, sunku.

Kadangi areouostas toli nuo miesto, tai šoferis iki Paryžiaus miesto važiavo gerą pusvalandį, o mieste pasuko į patį vidurį ir atvežė į apylinkę, kurią seniai norėjau pamatyti. Prieš mane išnirė garsioji Triumfo Arka (Ark De Triomphe), kuri neseniai pavadinta De Gaulle vardu. Kelių blokų atstume nuo šios garsios vietos yra Hotel Princesse - Caroline, ne pirmos eilės viešbutis. Bet 3 naktis nakvoti ten buvo įmanoma, ypačingai, jog viešbutyje neteko būti, nes norėjau galimai daugiau pamatyti. Beje, šoferis tą naktį gerokai nulupo, nes matomai, paėmė ne tik už viešbučio suradimą.

Edv. Šulaitis su pianiste Aldona Dvairionaitė prie Triumfo Arkos (dabar pavadinta De Gaulle vardu)

Dailininkas Vytas Kasiulis savo studijoje Paryžiuje prie vieno savo kūrinių. Nuotrauka daryta kiek anksčiau užtikta Vienybės foto archyve.

PARYŽIAUS ĮDOMYBĖS

Kažin ar yra pasaulyje įdomesnis miestas už Paryžių. Jame sutelpa viskas, ko tik žmogaus širdis geidžia. Meno mylėtojams čia yra Louvro muziejus, kitiems - Notre Dame katedra, Eifelio bokštas, jau minėta Triumfo (dabar - De Gaulle) Arka, Panteonas, Napoleono kapas. Žinoma, dar reikia pridėti, pasaulyje lygių neturinčių, reviu programų - Moulin Rouge ir Folies Bergere. Įsimylėjusiems galima rekomenduoti ir Seino upę, ypačingai naktį.

Daug kur reikėjo apeiti, daug ką pamatyti. Tik trijų dienų čia nepakako. Reikėjo skubėti ir daug kur tik akim užmesti.

Daugiausia laiko praleidau Louvro muziejuje, kuriame teko viešėti kartu su garsiuoju Paryžiaus lietuvių dailininku Vytutu Kasiuliu.

Louvras tai buvę Prancūzijos karalių rūmai, kurie šiuo metu priglaudžia ne tik viena garsiausių pasaulio muziejų, bet yra vertinamas kaip pagarsėjęs architektūrinis paminklas.

Louvro muziejui pagrindą sudarė Prancūzijos karalių meno turtai, kurie po 1793 m. revoliucijos buvo nusavinti ir prieinami žmonėms. Nemaža meno vertybių iš užsienio pagrobė Napoleonas, daug kas supirkta iš svetur, kai kas iškasta užsienio valstybėse ir parvežta į Paryžių.

Tą dieną muziejuje žmonių buvo iš viso pasaulio. Ypačingai jų gausu sekmadieniais, kuomet įėjimas nemokamas. Daugiausia stebėtojų susilaukia Leonardo Da Vinci paveiks-lai, ypačingai nemirtingasis - Mona Lisa, kurį net specialiai prižiūrėtojas saugoja. Niekam neleidžia fotografuoti naudojant apšvietimą, gal kad paveiks-lai nuo šviesos staigių pasikeitimų nesugestų.

V. KASIULIO MENO GALERIJA

Viena Paryžiaus įžymybių, tik kiek mažesnio masto, yra mūsiškio dailininko Vytuto Kasiulio meno galerija, kuri vadinasi Galerie Royale. Kad ši galerija yra gerai žinoma,

rodo faktas, jog jos skelbimas telpa ir Paryžiaus anglų kalba savaitiniame informaciniame žurnaliukyje Paris Weekly Information. (ji ten yra tarp 9 galerijų, nežinrnt, jog galerijų, Paryžiuje yra šimtai).

Kasiulio galerija yra įsikūrusi 11, rue Royale, nelabai toli nuo JAV ambasados ir centrinės miesto gatvės - Champs Elysees. Įėjus į Royale gatvės 11 Nr. vartus patenki į didoką kiemą, kuriame yra ir daugiau namų. Teko nustebti, jog tame pačiame kieme radau ir mano bendrovės Amerikoje - Max Factor skyriaus Paryžiuje raštines.

SU DAIL. KASIULIU PO PARYŽIŲ

Musiškio lietuvių galerija užima gan didokas patalpas. Jose sutikau ne tik patį dailininką, bet ir jo mielą žmoną, kuri dailininkui tvirtai talkina. Dailininko sūnus tuo metu buvo išvykęs atlikti karinės prievoles.

Įdomu, kad Kasiulis yra vienas nedaugelio lietuvių dailininkų išeivijoje, kurie gali iš meno pragyventi. Jo paveiks-lai perkami muziejų ir privačių asmenų. Pasakojo, kad ir šiuo metu jų užsako mūsų tautiečiai iš Amerikos. Vidutiniška jo paveikslo kaina su persiuntimu apie \$300.

Su Kasiuliu Paryžiuje teko nemaža bendrauti - viešėjau ne tik jo galerijoje ir dailininko bute (jis irgi panašus į galeriją), bet kelis kartus išėjome ir į pagarsėjusias Paryžiaus šaligatvio kavines alaus išgerti. Su dailininku ragavome ir iš Lietuvos atsivežtos degtinės bonką ir kalbėjome apie jo kūrybą ir planus Lietuvoje surengti dailės parodą.

Kasiulis pasakojo, jog ne vienas Paryžiuje viešėjęs dailininkas iš Lietuvos, jį kalbino vykti į Vilnių, ten surengti dailės parodą. Pasigėrėdamas kalbėjo, jog apie jo darbus rašė šių dienų Lietuvos spauda, taipino paveiks-lų reprodukcijas. Tačiau, nusiskundė, kad šiuo metu ne tiek daug darbų beturįs, o ir tie patys ne pirmos rūšies.

Kalbėjo, jog apie vykimą į Lietuvą daug kartų galvojęs ir jau buvo lyg susigundęs. Tačiau, afrodo, kelis kartus tos minties atsi-

Tęsiama 7 psl.

Lietuva po 26 metų

Tęsinys iš 6 psl.

sakė, patyręs, jog, parvažiuavęs iš Lietuvos, gali patekti į . . . . piktesnių ir rėksmingų tautiečių nemalonę . . . . Kelis kartus net su ašaromis akyse jis tai tvirtino . . . . "Gal per daug gerai apie mano kūrybą Lietuvoje galvojama, tačiau tikiuosiu, kad kartą ten nuvažiuosiu", - kalbėjo dailininkas.

SUSITIKIMAS SU PIANISTE A. DVARIONAITE

Paryžiuje buvo įdomu susitikti su prof. Balio Dvariono dukra Aldona, kuri kaip tik tuo metu viešėjo Paryžiuje. Ji į čia atvyko iš Vokietijos lietuvių studijų savaitės Stutgarte, kur ji ne tik dalyvavo, bet ir koncertavo.

Į tą savaitę ir koncertą pianistė patekusi atsitiktinai. Atvažiavusi į Salzburgo, Austrijoje muzikos festivalį, ji ten buvo sutikta vieno Vokietijos lietuvių muziko, kuris ją pakvietė koncertuoti.

Tame koncerte turėjo dalyvauti ir Birutė Kemėžaitė iš Chicagos, tuo metu dainavimo studijas gilinusi Italijoje. Ši jau buvo atvažiavusi į Stutgartą, tačiau patyrusi, kad koncerte dalyvaus Dvarionaitė, - dėl "patrijotinių" motyvų - dainuoti atsisakė . . . Keisti buvo jos motyvai, kuriuos ji išsakė pasikalbėjime Chicagos voldemarininkų laikraštukyje, tačiau koncerte dalyvavę žmonės tvirtina, kad Kemėžaitės nedalyvavimas jų nė kiek nenuskriaudė, nes jie, vietoje eilinės dainininkės, girdėjo tarptautinės klasės pianistę!

Aldona Dvarionaitė, tur būt, tuomet visų užkulisių nenujautė, tik sakė, kad kažką tai girdėjusi, jóg tik dėl jos koncertavimo būvę nepasitenkinusių (ji, matyt, turėjo galvoje Kemėžaitę ir jos artimus prietelius). Tačiau ji išsireiškė, jog "jusiškių" spauda, tur būt, apie tai rašys. Iš tiesų, ji neapsiriko, nors į koncerto rengėjus juodinti akciją teįsijungė tik vienas laikraštukas, kurį anksčiau vienas žurnalistas yra pavadinęs "Šunlapiu" . . .

Pianistė teiravosi apie savo tėvą kompozitorių Dvarioną, kurio jau kiek laiko nebuvo mačiusi (paskutiniu metu ji gyvena kartu su savo vyru lenku Lenkijoje - Šapoto mieste). Kai pasakiau, jog tik prieš kelias dienas su juo kalbėjau ir jį mačiau diriguojantį Dainų šventeje Vilniuje, - pianistė nudžiugo.

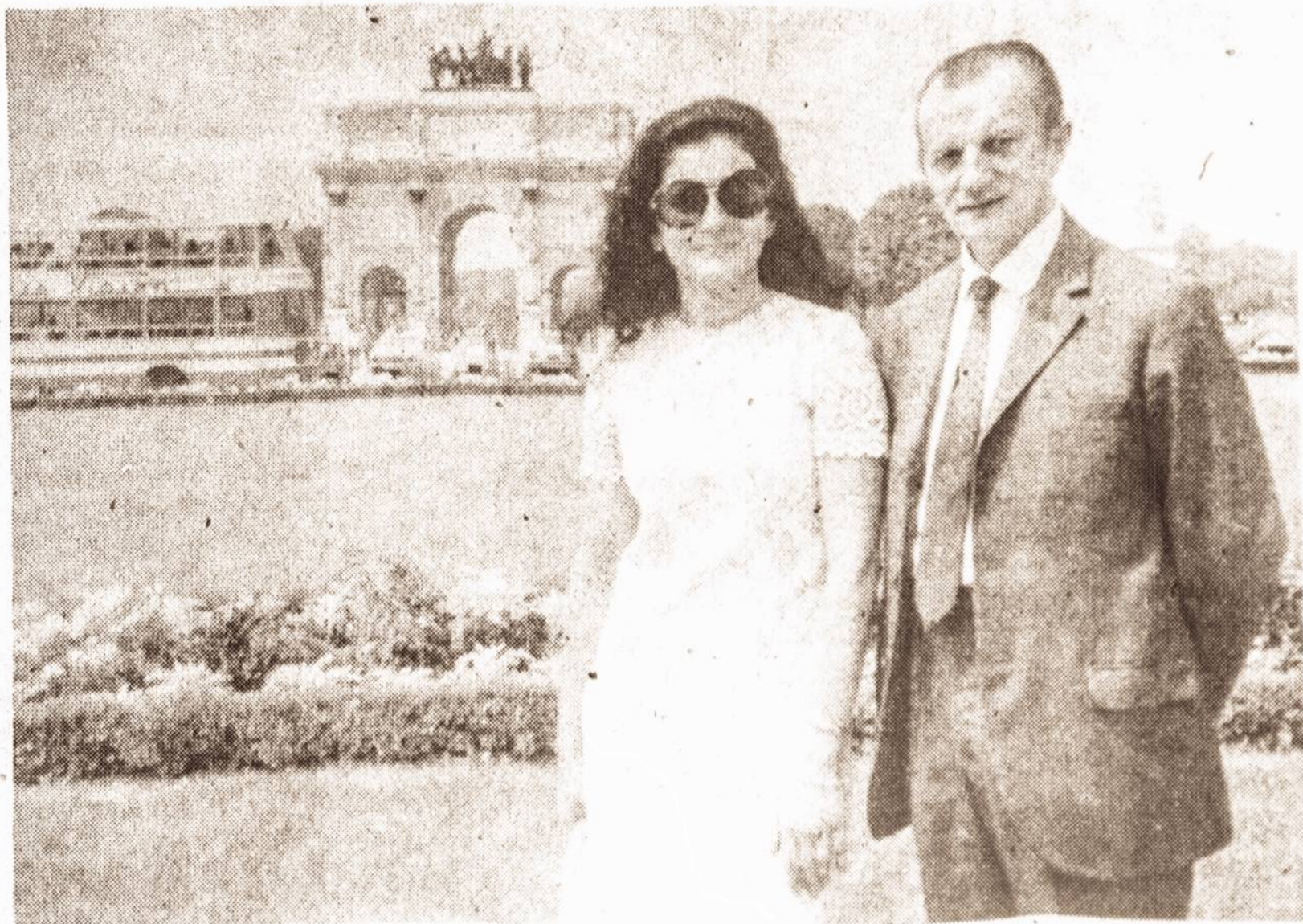
Iš tiesų, B. Dvarionas, nežitūrint nemažos metų naštos man paliko energingo ir tvirto vyro įspūdį. Toks žvalūs ir nepailstantis jis man atrodė. Nors ūgiu ir mažas, bet dvasia didelis žmogus.

A. Dvarionaitė užsiminė, jog norėtų atvykti ir į Ameriką pakoncertuoti. Prašė perduoti linkėjimus prof. Jakubėnui Chicagoje, kurį, kaip ji minėjo, jos tėvas dažnai prisimindavo.

Paryžiuje teko sutikti ir dail. Žibuntą Mikšį. Norėjau pamatyti ir žymų Paryžiaus mokslininką dr. A. Greimą, tačiau tuo metu jis buvo išvykęs atostogų, o jo bute buvo apsigyvenusi paminėtoji pianistė A. Dvarionaitė.

Paryžių buvo sunku atsisveikinti. Tačiau reikėjo kilti į namus. Antradienį priešpieť laukė didžiulis Air France lėktuvas kelionei per Atlantą į Chicago. Į jį sėdau su gausiu dovanų ir įspūdžių bagažu.

Edvardas Šulaitis, atrodo, su sekančiu numeriu jau baigs savo įdomius įspūdžius Lietuva po 26 metų. Iš laiškų sprendžiame, kad jo įspūdžiai buvo plačiai skaitomi dideliu įdomumu. Jis, be to, nemažai dėmesio susitaukė kituose laikraščiuose.

Dailininkas Vytautas Kasiulis ir pianistė Aldona Dvarionaitė Paryžiuje praėjusių vasarą, kuomet ten lankėsi Ed. Šulaitis.

E. Šulaičio nuotrauka

Dailininkas Vytautas Kasiulis ir pianistė Aldona Dvarionaitė gavinosi vienoje Paryžiaus šalių gatvių kavinėje.

ŠIKSNOSPARNIO TRIUMFAS. - "Pirmyn" choras, vadovaujamas K. Steponavičiaus, kovo mėn. 27 ir 28 dd. Chicagos Marijos mokyklos auditorijoje su dideliu pasisekimu pastatė J. Strauso operetę "Šiksnosparnis". Scenoje iš pirmo veiksmo ištisęs ranką dainuoja Algirdas Brazis (Eizenstainas), toliau K. Milerintė-Lindquist (Rozalinda) ir R. Sabonis (adv. Blinda).

Vyt. Zalatoriaus nuotrauka

THE ENGLISH VIENYBĖ

BALTIC ROOM AT KENT STATE

Recently a Baltic-East European Room has been opened at Kent State University. This room is part of a program involving the collection and preservation of Lithuanian, Latvian and Estonian literature. At present over 1,000 volumes have been collected on Lithuania alone, and the number of new additions is rapidly increasing. Not only the ordinary book but also commemorative booklets, letters from Lithuania, immigration papers and anything else relating to Lithuania is being gathered and preserved.

This program has and is being carried on in other locations such as the Alka Museum, Balzekas Lithuanian Museum, the Saint Casimir Library and the University of Pennsylvania. Kent will simply be another much needed center of Lithuanian materials, which will avail itself to those interested in doing scholarly research on Lithuania. The ideal situation would, of course, be to have these institutions scattered throughout the country, since the easier these sources are to obtain, the more likely that scholars, even non-Lithuanians, will do research regarding Lithuania. The belief held by some that another may compete with them in their field is ludicrous. If anything there is a serious shortage in the number of qualified scholars in many areas.

Another segment of the Kent program is the microfilming of all Lithuanian newspapers. The need for this has long been recognized but little action has been taken. Now a concrete program has been established. The microfilming will be done by a commercial organization and the films can be obtained by anyone desiring a copy. Again the philosophy behind this is that the greater number of institutions possessing the material, the better the chance for the writing of good scholarly works, which will be publishable, thereby fostering Lithuanianism.

Of course, microfilming is expensive and therefore I appeal to the Lithuanian community to

support this extremely important task. Once the initial material is on the market the cost of the work will be reduced, since as individuals and institutions buy the films, the original cost will decrease. A fund has been established at Kent, and donations have already started to come in. I now ask you to help us preserve our heritage by donating to the Lithuanian Fund at Kent State University. Checks should be made out to the 'K. S. U. Foundation' and on the bottom right hand corner should be written the 'Lithuanian Fund'. These should be sent to:

Lithuanian Fund
K. S. U. Foundation
Kent State University
Kent, Ohio 44242

For further information please write to;

Baltic-East European
Minorities Room (1112)
Kent State University Library
Kent State University
Kent, Ohio 44242

JOHN CADZOW

New Personalities
in Lithuania

VIKTORIJA GATAVYNAITE is one of the most creative theatre artists-decorators. A graduate of Lithuanian Art Institute theatre department she has an impressive number of plays in various Lithuanian theatres. For a time she worked as an artist at the Lithuanian Television studio in Vilnius. Now she works as a free-lance artist. Her recent works include: television studio background for Justinas Marcinkevicius' TV premiere "Pušis kuri juokėsi" (Laughing Pine), Eduardo De Filippo's "Nothing", Violeta Palčinskaitės "I am chasing Summer", same author's latest premiere at the Panevėžys Playhouse of Miltinis' fame - "Juodanosės Prasiziolo", also H. K. Anderson's play "Ole Lukoje". She designed costumes for Albertas Laurinčiukas first play "Average Woman"

WHEN GEDIMINAS BLEW HIS HORN...

The poet Johannes Bobrowski made an impression in recent German literature by his poetry and two novels nourished by memories of growing up among the traditions of two peoples, the Lithuanian and German. He was born in Tilžė, a notable city of Lithuania Minor, better known as Tilsit, famous not only for its cheeses but also as a meeting place of two powerful rulers, Alexander I of Russia and Napoleon, on a raft in the middle of Nemunas in 1807 to divide Europe into spheres of influence against England.

After a plague carried off more than half of the city's population (a majority of whom were Lithuanians) in 1710, Tilžė became strongly Germanized by induced settlers from Germany, especially from Salzburg. However, deep Lithuanian traditions remained and up till the times of

Grand Duke Gediminas
of Lithuania

Bismarck the Tilsit cavalry regiment in the Prussian army was called "Lithuanian Dragoons" and were allowed to sing Lithuanian among themselves, but had to address the officers in German.

In one poem Bobrowski reminisces about the historical legends of Lithuania. A magazine published in the English language by the present government of Poland in Warsaw (named Poland) gives an English version of this poem:

Vilnius, my blossoming lily!
Gone are the green-eyed days of
the wolf.
The bison, the bear and the boar
ran terrified until
they reached the Nemunas when
Gediminas blew the horn.
They stopped breathlessly
on the shore in the oak woods.
Mickiewicz sang of the sheen
of the wildly glowing days
and darkness. But gentle VIIIja
slipped lightly by.

VYT. SIRVYDAS

A NOTE OF THANKS FROM JOHN CADZOW

Dear Mrs. Tysliava,

Thank you very much for the time you spent with me and the material you so generously gave. Only someone such as yourself can imagine how much it means. It is refreshing to meet someone who is genuinely interested in Lithuanian culture. By the way the record you gave to me is one of the best I have heard.

After leaving New York, we went to Putnam, Conn. and the ALKA Museum. Msgr. Juras has done a terrific job there and his archives are very extensive. He like yourself is very open-minded and is interested primarily in the culture of Lithuania. Since leaving Putnam I have been attempting to get people to leave their old books to the museum. Too often, as we discussed, there is a tendency to throw out the books when the old-timers die.

Once again let me thank you for everything and I look forward to hearing from and seeing you again.

Very sincerely yours,
JOHN CADZOW

Kent, Ohio

IMPORTERS-SALES

ALSA

European Farm

BREAD

P.O.B. 172, GREAT NECK,
NEW YORK, 11023

Natural sour dough, regular or whole rye, dark or light, mailed hot anywhere in USA. Minimum 12 lbs., in single or 3 lb. loaves, 50 c. per pound plus shipping charges according to mail zones. Air Mail, Special Handling, additional. No COD, charges or returns. Stays fresh in freezer. Can be ordered weekly or monthly. Ask for details.

ALSA, P. O. B. 172, GREAT NECK, N. Y. 11023

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

"OLIMPIADA SU SOMBRERO"

Taip vadinasi knyga apie 1968 metų olimpinis žaidimus Meksikoje, kurią parašė M. Barysas, o išleido Minties leidykla 1970 m. pabaigoje Vilniuje (apie ją trumpai buvome paminėję Vieniybės 1971 m. Nr. 1.). Tai gražus 127 puslapių leidinys, su reportažais, nuotraukomis bei statistikos daviniais iš tos olimpiados.

Mus ypatingai domina keli knygos skyreliai, kur aprašomi išsviaurę lietuviai. Vienoje vietoje knygos autorius, aprašo, kaip jie ieškojo olimpiados dalyvių -- lietuvaičių Alicijos Kaufmanaitės iš Argentinos ir Irenos Macijauskaitės - Piotrowski iš Kanados. Tačiau jam pavyko surasti tik Kaufmanaitę ("liekna, gražiai nuaugusi mergina"). Apie ją čia taip kalbama:

"Mums susipažinus, veikiai suvokiau, kad argentinietės lietuviškų žodžių atsarga nedidelė. Papasakojo, kad jos tėvai iš Lietuvos išklydo prieš kelis dešimtmečius. Argentinoje jiedu susilaukė penkių sūnų ir trijų dukrų. Gyvenimas nelepino, ir senasis Kaufmanas, statybininkas, norėdamas vaikus išleisti į žmones turėjo suktis, kaip įmanydamas. Dabar jaunieji Kaufmanai jau patys pelnosi duoną".

Tėvai tarpusavyje kalbasi lietuviškai. Bet šeimoje, kaip pasakoja Alicija jau lygiateisė ir ispanų kalba. Kasdien bendraudami su argentiniečiais, retai girdėdami lietuvišką žodį vaikai taip pat įpratę šnekėtis ispaniškai. "Pačiai kalbėti lietuviškai sunku, bet su Argentinos lietuviais bendrauju", -- lėtai, stengdamasi taisyklingai rikiuoti žodžius, aiškino sportininkė.

A. Kaufmanaitė, kuri dirba kaip kūno kultūros mokytoja Santa Fe, atsiveikindama pareiškė, kad "malonu būtų pamatyti Vilnių", o knygos autorius išsireiškė, jog "būtų smagu ne svetimame krašte, o Lietuvoje pasakyti -- Labas, Argentinos čempione!"

Knygos autoriui Irenos Macijauskaitės-Piotrowski nepavyko sutikti, tačiau jis plačiai pasakoja apie du jaunos mūsų tautiečius tuo metu gyvenusius Meksikoje -- švedų "Astros" firmos tarnautoją -- Algimantą Norkevičių ir studentę Ramutę Zdaniūtę. Norkevičius, kaip rašoma knygoje, gimtinę kartu su tėvais paliko Antrajam pasauliniam karui baigiantis. Mokslus baigė JAV ir tapo inžinieriumi. Apie Ramutę taip rašoma: "Naujosios mūsų pažįstamos biografija panaši. Sugrįžtant Tarybinei Armijai, tėvai pasitraukė iš Lietuvos. Ramutė gimė Vakarų Vokietijoje. Vėliau gavo JAV pilietybę".

Knygoje rašoma ir apie kitus išsviaurus lietuvius, kurie stebėjo olimpiadą (jų dauguma buvo nuvažavusį iš Chicagos):

"Žaidynių dienomis sutikome ir lietuvių, atvykusių stebėti olimpiadą iš Jungtinių Valstijų. Viena tokia turistų grupė, pasibaigus krepšinio turnyrui, pasinaudodama proga kartu su Lietuvos žurnalistais praleisti vakarą, pasikvietė Modestą Paulauską, ką tik apdovanotą olimpinio bronzos medaliu. Taip jau atsitiko, kad visi surinktieji buvo dipukai -- gimtinę paliko antrojo pasaulinio karo me-

tais. Teiravosi, kaip dabar atrodo Lietuva, kaip žmonės gyvena, ką naujo sukūrė rašytojai, dailininkai, kompozitoriai....

Buvo klausimų, nenoromis kėlusiu šypsena. Vienas amerikony bandė mus įtikinti, kad Lietuvoje nėra lietuviškų mokyklų. Tačiau daugelyje pokalbių jautėme, jog patys tie išsviaurus sūnūs -- Amerikos lietuviai nuoširdžiai sielojasi dėl išsviaurės nutautėjimo. Jaunimas užmiršta tėvų kalbą, išsižada jos, nesidomi lietuvių tautos kultūra, jos praeitimi, greitai pasiduoda svetimoms įtakoms... Algimantas Norkevičius ir Ramutė Zdaniūtė šia prasme -- maloni išimtis. Abu jaunuoliai mažai pažįsta mūsų šią dieną. Tačiau jie domisi tėvų gimtine, jos praeitimi ir dabartimi, nori žinoti tiesą apie gyvenimą Nemuno pakrantėse. Tėvynės ilgesys juos kvietė susitikti su žmonėmis, atvykusiais iš Lietuvos....

"Olimpiada su sombrero" graži dovana sporto mėgėjui. Ypatingai išsviaurui, kuris domisi tėvynės sportu. Čia jis ras daug žinių ir apie Lietuvos sportininkų pasiekimus.

TRUMPAI IŠ VISUR

KAUNIETĖ Asta Giedraitytė yra įtraukta į Tarybų Sąjungos moterų stalo teniso rinktinę, kuri dalyvaus pasaulio pirmenybėse Japonijoje. Iš Kanados į pirmenybes vyksta dvi lietuvaitės: V. Nešukaitytė ir Sabaliauskaitė.

TORONTO Aušros vyrų krepšinio komanda laimėjo pirmą vietą Kanados apygardos pirmenybėse Hamiltone. Jie nugalėjo Toronto Vyti 86:51 ir Hamiltono Kovą 106:97.

NEW YORKO apygardos krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų varžybos buvo numatytos kovo 27 d. Tačiau pranešama, kad jog nukeliamos vėlesniam laikui.

CHICAGOS LITUANICOS futbolininkai, dalyvaujantieji "Indoor soccer pirmenybėse, po 6 rungtynių turėjo 6 taškus (2 laim. ir 2 lygiosios). Įvarčių santykis 7:8. Iš 10 komandų lietuviai stovėjo septintoje vietoje.

GIMTASIS KRAŠTAS, leidžiamas Vilniuje, kovo 11 d. laidoje, įdėjo aprašymą apie S. Amerikos lietuvių sportinį gyvenimą.

LIETUVOJE spaudai yra atiduota knyga apie Lietuvos krepšinio istoriją. Joje bus skyrelis ir apie išsviaurus krepšinininkus. Knygą parengė: V. Kazakevičius, S. Stonkus ir V. Zelenkevičius.

* Mus tik ką pasiekė 1970 m. pabaigoj išleista lietuvių liaudies Mažoji architektūra. Tai didelio formato 326 puslapių knyga, pilnas įvairių rūpintojėlių; smutkelių, koplytstulpių didžiulis rinkinys. Nemaža joje ir kaimo sodybų papuoštų kryžiais.

* A. Pakeliūnas, kaunietis, gavo sidabro medalių už grafikos darbus iš ciklo "Senoji Kauno architektūra".

Jaunosios atletininkės deklamuoja, o R. Vabalaitytė šoka Cicerio atletininkų metiniame parengime kovo 20 d. E. Šulaičio nuotr.

G. BOBINAS - Cicerio miesto jaunųjų rinktinės rungtynėse prieš Berwyną įmetė daugiausia taškų ir gavo "most valueable" žaidėjo trofėjų. Rungtynėse žaidė dar ir kiti du lietuviai.

J. Šiaučiūnas pataria:

Mūsų laikraščiai dažnai nusiskundžia, kad skaitytojai laiku nesumoka prenumeratą be pakartotinių raginimų. Aišku, tai sudaro administracijai bereikalingo darbo ir išlaidų.

Aš prenumeruoju 4 laikraščius ir nemėgstu būti raginamas už prenumeratą atsilyginti. Bet kai gaunu paraginimą, galvoju, kas daryti? Iš tų 4 laikraščių neatsimenu kada aš juos būčiau užsisakęs ir neturiu laiko vartyti čekių knygutę tikrindamas kurio laikraščio prenumerata pasibaigė. Būna ir taip, kad čekių knygutei išsibaigus ją išmetu, tokiu būdu būni priverstas laukti paraginimo.

Kodėl nepadaryti taip, kaip savo laiku Vieniybė įvedė, prie adreso pažymėdama ir kada prenumerata pasibaigė. Kiekvieną kartą laikraštį gavęs jau matai iki kurio laikotarpio prenumerata apmokėta.

J. ŠIAUČIŪNAS

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ 1971 m. rugsėjo 8 d.

21 dienos - 775 doleriai

Ši ekskursija Lietuvoje viešės 11 dienų. Bus leidžiama aplankyti Vilnių, Kauną, Trakus, Druskininkus ir kitas vietas. Lankysis Londone, Romoje ir Maskvoje. Ekskursijai vadovaus Vieniybės red. Jonas Valaitis. Daugiau informacijų kreipkitės į Vieniybę, arba, -

AFTON TOURS, INC.

1776 Broadway, New York City 19, N. Y. PLaza 7-9595

VIENYBĖS TELEFONAS APlegate 7-7257

PASAULIO MOKSLININKAI APIE VĖŽIO PROBLEMAS

Houston, Texas pernai įvyko X Tarptautinis Onkologų Kongresas; spaudos atstovai paprašė žinomus pasaulio mokslininkus atsakyti į keletą klausimų.

Ar galima tikėtis, kad artimiausiu metu pavyks sumažinti susirgimų vėžiu skaičių? Nikolaj Blochin, Pasaulinės priešvėžinės sąjungos prezidentas, Maskvos Eksperimentinės ir klinikinės onkologijos instituto direktorius pareiškė, jog statistika rodo, kad daugėja senų ir pagyvenusių žmonių, sergančių širdies bei kraujagyslių ir vėžio ligomis. Todėl mes neturime pagrindo manyti, kad bus mažiau sergama vėžiu bent tol, kol nebus rasta naujų efektyvių priemonių, kurios įgalins užkirsti kelią šioms susirgimams.

Kas dėl uždavinio mažinti mirstančių dėl piktybinių navikų žmonių procentą, tai manau, kad tai visiškai realus dalykas. Spręsti šį uždavinį turi padėti du veiksniai: vėžio ligos nustatymas ankstyvoje stadijoje ir gydymo metodų tobulinimas.

Arnold Graff, Rytų Vokietijos Mokslų akademijos Onkologijos instituto direktorius pareiškė, kad mes galime tikėtis, jog dėl vėžio mirstančių žmonių procentas kiek sumažės. Tam reikia toliau gerinti ankstyvosios diagnostikos ir terapijos, visų pirma chemoterapijos, metodus, taip pat hormoninius metodus komplekse su chirurgija ir švitinimu. Reikia ir toliau gerinti ligonių aptarnavimą.

Kas dėl susirgimo vėžiu dažnumo, tai per artimiausius 20 metų, šių susirgimų daugės, ypač susirgimų plaučių ir skrandžio vėžiu, leukemija.

Andrė Lvov, Onkologijos instituto direktorius iš Prancūzijos, mano, kad chirurgijos, radioterapijos ir chemoterapijos laimėjimai turi sumažinti mirstančių dėl vėžio žmonių procentą. Profilaktikos priemonės kai kuriose šalyse, atrodo, mažina susirgimų skaičių.

Josif Tomic, Onkologijos instituto direktorius iš Japonijos pareiškė, kad artimiausioje ateityje, be abejo, sumažės mirstančių dėl piktybinių susirgimų žmonių procentas.

Joseph Melnick, JAV vėžio specialisto manymu, mes galėtume išsaugoti daugiau kaip 100,000 gyvybių per metus, jeigu būtų liautasi rūkys cigaretes. Plaučių vėžys nusineša į kapus daugiau žmonių, negu visų kitų rūšių vėžys, ir dauguma atvejų pagrindinė jo priežastis -- rūkymas.

Į klausimą iki šiol ginčijamasi vėžio atsiradimo klausimu. Kaip vertinate žmogaus vėžio viruso išskyrimo darbus, apie kuriuos pastaruoju metu ne kartą yra pranešusi pasaulio spauda? -- atsakė:

Nikolaj Blochin: Daug metų vis pabrėždavau ypatingą virusinės vėžio teorijos reikšmę, nors iki dabar ne įrodyta nė vieno žmogaus piktybinio naviko virusinė prigimtis.

Jis mano, kad artimiausiu metu atsiradusių ir rodymų, jog žmogaus leukozės ir kai kurie sarkomų grupės navikai yra virusinės kilmės. Tačiau tai nereikš, kad įvairios kancerogeninės medžiagos nesukelia vėžio.

Arnold Graf teigia, kad jam nežinoma kodėl žmogus suseraga vėžiu. Gyvulių tarpe daugeli piktybinių navikų, be abejo, sukelia virusai. Vargu ar žmogui yra kitaip. Tačiau dabar tai tik hipotezė.

Esa, mes gerai žinome, kad kai kurios cheminės medžiagos ir fiziniai dirgikliai gali tapti vėžio priežastimi.

Josif Tomic nurodė, kad vėžiu susergama, pakitus biologinei normalios ląstelės prigimčiai. Dabar sukaupti mokslinių tyrimų rezultatai, kad šio pakitimo priežastys būna įvairios.

Buvo paklausta: -- Dauguma pasaulio onkologų yra tos nuomonės, kad išmokti "sugauti" suvėžėjimo pradžią -- reiškia išgelbėti tūkstančius gyvybių. Kas esmingiausio nuveikta pastaraisiais metais ankstyvosios vėžio diagnostikos srityje? Kuris ankstyvosios diagnostikos metodų leiskojimo kelias gali greičiausiai užtikrinti sėkmę?

Atsakė Nikolaj Blochin anksti nustatyti vėžį padeda masiniai profilaktiniai praktiškai sveikų žmonių patikrinimai, sergančių vadinamaisiais priešnavikiniais susirgimais -- dispanserinis stebėjimas.

Arnold Graf pareiškė: ypač reikšmingų laimėjimų buvo pasiekta, tyrinėjant gana dažnai pasitaikančius moterų vėžinius susirgimus. Dabar šios rūšies vėžį pavyksta gana anksti diagnozuoti ir nesudėtinga chirurgine operacija užtikrinti beveik 100-procentinį pasveikimą. Reguliarūs (kartą -- du per metus) visų vyresnių kaip 25 metų amžiaus moterų patikrinimai įgalins užkirsti kelią atsitikimams, kai mirštama dėl šio susirgimo. Masiniai patikrinimai padės pasiekti tokius pat rezultatus, kovojant prieš piktybinius odos susirgimus, melanomas. Dideli sunkumai iškyla, siekiant anksti diagnozuoti plaučių, skrandžio ir kitų vidaus organų vėžį. Bet, nepaisant sunkumų, reikia plačiai diegti bendrus profilaktinius patikrinimus, įtraukiant kuo daugiau žmonių, atsižinti apie įvairius susirgimų vėžiu simptomus. Taip reikia pripratinti žmones nebijoti apsilankyti pas onkologą, įtikinti, kad ankstyvas vėžio išaiškinimas žymiai padidina galimybes pasveikti, nes praktiškai visų formų neužleistas vėžys sėkmingai pagydomas.

Josif Tomic sako: -- Manau, kad masinis praktiškai sveikų žmonių tikrinimas -- efektyvus vėžio nustatymo metodas.

Pierre Denna: Anksti diagnozuoti vėžį, kai dar nėra jo klinikinų simptomų, kol kas dar labai sunku. Paprastai praeina daug metų nuo proceso pradžios iki pasirodo klinikiniai simptomai. Ir būtent tuo ilgu nematomo proceso laikotarpiu organizme vyksta piktybinių ląstelių dauginimasis. Būtent šis laikotarpis lemia ateitį. Deja, mes pastebime naviką, kai jis jau yra pasiekęs 1/4 colio, tai yra aptinkame ligą gana vėliai.

Paklausti: Kaip Jūs vertinate esamų vėžio gydymo ir profilaktikos metodų perspektyvas? Kokių naujų poveikio navikui būdų atsirado pastaruoju metu? Kokios vakcinų taikymo perspektyvos?

Atsakė Nikolaj Blochin: 'Profilaktinės priemonės šiandien įgalina išaiškinti ir gydyti priešnavikinius susirgimus teikia galimybių šalinti kancerogeninius išorinės aplinkos poveikius, kovoti prieš žalingus pročiūrus ir įpročius. Bet visos šios priemonės kol kas nedaro realios įtakos sergamumui. Specifinės profilaktikos metodai (pavyzdžiui, skiepijimas) galėtų būti efektyvūs virusinės kilmės navikų atžvilgiu. Bet mėginimai taikyti žmonėms įvairius skiepus kol kas nedavė rezultatų.'

Josif Tomic mano, kad iš esamų gydymo metodų didžiausias perspektyvas turi chemoterapija (gydymas vaistais). Ir baigė sakydamas: "Man nėra žinoma, kad pastaraisiais metais būtų atsiradę naujų būdų navikams paveikti, išskyrus kelis naujus chemoterapijos preparatus."

"Lituanus"

AL'S MARKET & NURSERY
4854 S. ORANGE BLOSSOM TRAIL
Orlando, Florida

ALGIRDAS J. VIŠNIUS ir jo žmona
Vincenta atidarė įvairių daiktų par-
duotuvę prie pat Walt Disney Fairy-
land, arti US kelio No. 1.

LIETUVIAI KVIEČIAMI LANKYTI

Balamūtiška enciklopedija

AKINIAI - Du stikliniai langučiai užkabinti ant žmogaus nosies, o žmogus stovi kaip už lango.

BITE- Mažas vabaliukas su sparnais. Ji pagamina labai saldžią rudą košę. O žmogus, kaip koks plėšikas, tą košę iš jos atima ir suvalgo.

CIGARETAS - Žiupsnis tabako suvyniotas į baltą popieriuką. Jo vieną galą uždegi, o antrą, įsikandęs į dantis, trauki dūmus. Labai geras vaistas kosuliui išgydyti.

EŽERAS - Didelė duobė, pilna vandens, kuriame vasarą maudosi ne tik žmonės, bet ir arkliai.

KALAKUTAS - Didelio kalibro paukštis. Jis visada vaikščioja pasipūtęs, kaip valdininko boba.

KAREIVIS - Vyras, kuris neklauso savo tėvo, bet jeigu svetimas paliepia ką nors padaryti, jis viską padaro.

KRIUKIS - Pagalys su užriestu vienu galu. Ubagas jį nešiojasi šunų atsiginti, o ponas nešiojasi dėl žioplės puikybės.

LANGAS - Tai gyvenamo namo sienoje skylė uždengta stiklu, per kurią galima matyti ateinančius nekviestus ir nelaukiamus svečius.

PLEŠIKAS - Žmogus, kuris nereikalauja kito patarnavimo. Jis liepia žmogui stovėti ir nejudėti, o pats po kišenės krapštosi.

PLYTA - Sudžiovintas molinis sūris. Valgyti netinkamas, bet geras pasiūsti kam nors į pakaušį.

PLUNKSNA - Ją galima matyti daugelyje vietų: ant paukščių, paduškoje, ant moteries kepelušo ir redaktoriaus kišenėje.

SLYVA - Ant medžio augantis vaisius. Jis nuokęs būna mėlynas, kaip girtuoklio nosis.

SARMALAKAS - Labai skanus skystimas, populiarus Lietuvoje. Šarmalaką ūkininkai verda krūmuose. Jo prisistrėbęs, ir paprastas žmogelis jaučiasi kaip gimnaziją baigęs.

UGNIAGESYS - Tai yra toks žmogus, kuris ant ugnies vandenį pila. Jis ugni užgesina, ir šalčiams atėjus žmogus neturi kur susišildyti.

ŽASIS - Didelis paukštis, apžėlęs plunksnomis. Oru skrenda nevertodamas gasolino, o vandeniu plaukia be motoro.

DĖDĖ BALAMŪTAS

TAIP RAMIAU...

Kartą vienas dailininkas metė tapyti ir pasidarė gydytoju. Kai jo paklausė, kodėl taip pasielgė, jis atsakė:

-- Klaidas, kurias padariau tapydamas, visi kritikuoja, o klaidas, kurias atsitinka gydytojui, paslepia žemė.

SILVER BELL
BAKING CO.

A. Radžiūnas
Savininkas

MŪSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA.
PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS
POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.
Corona, Queens, N. Y. 11368

Tel. 779-5156

KUN. DR. STASIUI VALIUŠAIČIUI MIRUS

Dr. kun. Stasys Valiušaitis mirė ligoninėje Velykų vakarą. Didįjį šeštadienį laikydamas Vigilijos mišias St. Francis Xavier bažnyčioje, Brooklyne, širdies priepuolio ištiktas - sukrito. Tuojau išvežtas į ligoninę, bet 6 val. vakare mirė.

Atsisveikinimas įvyko Šalinskienės koplyčioje, Woodhaven, N. Y. ir buvo pervežtas į bažnyčią, kurioje tarnavo. Mišias aukojo Brooklyno vyskupas, konselbravo prelatas Jonas Balkūnas, kunigai J. Pakalniškis, F. Raugas-Rugless, St. Francis Xavier parapijos klebonas John Ansboro.

Palaidotas šv. Jono kapinėse, Woodhaven, N. Y.

Kun. Valiušaitis buvo gimęs 1910 m. rugp. 23 d., Juodupių kaime, Baisogalos valsčiuje, Kėdainių apskrityje.

Mokėsi Seduvos progimnazijoje, kurios baigęs 4 klases, išvyko mokytis į Belgiją. Ten baigė gimnaziją ir studijavo scholastinę filosofiją.

Grįžęs į Lietuvą 1934 m. įstojo į Telšių kunigų seminariją, kurią baigė 1939 m. Tais pačiais metais įšventintas kunigu. Vikaravo Papilėje ir Mažeikiuos.

Pasitraukęs iš Lietuvos 1944 m. įstojo į Romos universitetą 1945 m. ir 1950 m. jį baigė Bažnytinių kanonų teise išstudijavęs daktaro laipsniu.

Atvykęs į New Yorką mėgino įsikurti Lietuviškoje parapijoje. Vyskupas, kaip liberališkesnių pažiūrų moderniško kunigo - neskyrė į lietuvių parapiją, bet kaip mokanti kalbas. skyrė vikaru vokiečių, italų lenkų parapijose,

Liko giminių, brolis Stamford, Conn., sesers E. Povilanskienės duktė Elvyra Liogienė.

Jokūbas Mackevičius

Jokūbas Mackevičius, 82 m. amžiaus, Maspeth gyvenęs apie 60 metų mirė kovo 30 d. Palaidotas balandžio 3 St. Mary's kapinėse, Flushing, N. Y.

Liko brolis Jonas, Perth Amboy, N.J. 9 brolvaičiai Amerikoje ir dvi seserys Viktorija ir Ona Lietuvoje.

Laidotuvėmis rūpinosi Kodžio laidotuvių biuras Maspeth. Palaidotuvinis atsivikininimas buvo Vytauto Belecko Winter Garden salėje, Ridgewood.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

JUOZO BANDZIUKO

THEATRE BAR

Čia vaišinsiesi ne tik Amerikos gėrimais - alumi, vynu ir stipresniais, bet gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. Jauki vieta susitikti, pasikalbėti su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.

Woodhaven, N. Y.

Tel. 846 - 9884

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS GĖLIŲ IR
PAPUOŠALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame, kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Naujas Lietuvių Restoranas ir Baras

HAVEN RESTAURANT & BAR

su sale įvairioms pramogoms

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

(arti BMT Jamaica traukinio Woodhaven stoties)

Tel. 846-9271

Visi kviečiami atsilankyti, pasivaikšinti ir pasinaudoti jaukia sale

VISADA BŪSITE PUIKIAI PAVAIŠINTI

Savininkė MARIJA DIRŽIENĖ

L AidotuvIų DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

Wm. H. Beard, Supvr.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms. Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

LaidotuvIų DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

DAILININKAS VYTAUTAS IGNAS gegužės 5 d. išskrenda į Lietuvą. Vilniaus Dailės Muziejuje gegužės pabaigoje atidaroma jo darbų paroda. Tai pirmas lietuvis dailininkas, kurio kūriniai sukurti išelviyoje bus išstatyti Lietuvoje. Prieš keletą metų Dailės muziejuje buvo įvykusi dail. Vizgirdos paroda, bet ten buvo išstatyti jo darbai sukurti prieškariniais laikais ir užsilikę Lietuvoje.

SOLISTĖ LIONĖ JODYTĖ su dukrele Janina Mathews balandžio 24 d. kartu koncertuoja Molloy College muzikiniam vakare.

TOMAS JONAITIS kuriam buvo padaryta labai sunki operacija, jau grįžęs iš ligoninės ir sveiksta savo namuose Woodhavene žmonos Demie priežiūroje.

T. KLIMIENĖ, Vienybės skaitytoja ir Moterų Vienybės ilgametė narė sunkiai serga ir daktaro priežiūroje gydoma namuose Ozone Parke. Ji yra prelado M. Krupavičiaus gimnaitė.

MOTERŲ VIENYBĖ ruošiasi savo tradiciniam baliui, kuris įvyks neužilgo - gegužės 15 d., Knights of Columbus salėje, 600 Jamaica Avenue, Brooklyne. Kaip visuomet bus skani vakarienė, programa, šokiai ir laimėjimai.

VIENYBĖS skaitytojai, laiškais ir telefonais nuolat teiraujami ar jau grįžo į namus Juozukas Tysliava. Deja, dar ne. Kelionę turėjęs atidėti iki vėlesnio laiko, nes žmona Coral, kaip mokytoja turinti užbaigti mokslo semestrą. Tikisi, kad jis su žmona, kuri šiuo metu net lietuviškai kalbėti mokosi, į New Yorką atvyks vasaros pabaigoje.

LONG ISLAND LIETUVIŲ klubo velykinis balius įvykęs A. Antanaičio svetainėje, praėjo, bet jo įspūdiškai pasiliks ilgam laikui. Gražus būrys lietuvių susitelkęs po klubo sparnu, sugeba surengti pramogas, kurios savo lygiu prilygsta didelėms kolonijoms. Atvelykio margučių balius, įvykęs tuoj po mėnesinio susirinkimo, žavėjo publiką pateiktų konkursui margučių gausumu. Išrinkta juri komisija pirmąją prizą paskyrė Miklaitei, žinomo visuomenininko Kęstučio Miklo jaunesniajai dukrai.

LONG ISLAND LIETUVIŲ klubas rimtai ruošiasi metiniam piknikui, kuris įvyks birželio 27 d., sekmadienį, Ronkonkomoj Liberty Hall, kur ir pernai buvo.

BENIS ČEPONIS, gyv. Smithtown, prieš porą savaitių turėjo širdies priepuolį ir lįsisi šv. Jono ligoninėj, Smithtown. Jo draugai linki jam kuo greičiau sustiprėti.

SLA 333 KUOPA (L. I.) padaugėjo dviem nariais; įsirašė verslininkas A. Antanaitis ir stalius Bronius Grinius. SLA 333 kuopos nariai glaudžiai dirba su L. I. klubu.

LONG ISLANDO LIETUVIŲ

tradicinis metinis

PIKNIKAS

1971 m., sekmadienį
birželio mėn. 27 d.

HUNGARIAN LIBERTY HALL
sodyboje

2784 Ocean Ave., RONKONKOMA, Long Island, N.Y.
(Prie Long Island Expressway į šiaurę, exit 59)

Pikniko pradžia — 1 val. popiet

BUS ŠOKIAI, MAISTO IR GĖRIMŲ BUFETAS,
LOTERIJA, SPAUDOS KNYGYNAS.

ĮEJIMO AUKA: Suaugusiems - \$2.00
Vaikams iki 12 m. nemokamai
Studentams - \$1.00

Pikniko rengėjas —

Suffolk County
Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas

ANTANAS AKELIS iš San Mateo, Calif., skrisdamas į Londoną su šeima, aplankė savo motiną M. Akeliene gyv. Brooklyne, taip pat tetą Bronę Spūdiene bei kitas gimines. Jis yra kapitonas Western Airlines. Nuotraukoje matomas su žmona ir vaikais, draugų ir giminių tarpe išleistuvių proga.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

LDD 7 KUOPOS UOLIAUSIOS VEIKĖJOS. Iš k. i. d.: pirmininkė Bronė Spūdiene ir narės - Lilija Šateikienė, Marytė Vasilkienė, Piestininkienė ir M. Akeliene. Bronė Spūdienei tapus pirmininke, kuopos veikia pagyvėjo ir jos vadovybėje ruošiamos pramogos sutraukia gausiai dalyvių. Šios moterys priklauso ir kitose lietuvių organizacijose.

R. Šateikos nuotrauka

VASYLIŪNŲ KONCERTUI PRAĖJUS NEW YORKE

Kovo pabaigos savaitgalyje New Yorko centro afišose matėme net keturias pavardes: Izidorius su sūnum Vyteniu Vasiliūnai, Julius Gaidelis ir Allan Stone, Galerijos vitrinų, 48 E. 86 St., "Ramanauskas". Muzikų pavardės buvo Carnegie Hall, kurioj pastaruoju metu tiek puikių muzikos įvykių. Šeštadienio popietėj įvykęs koncertas nesutraukė gausios publikos. Ir gaila. Vasiliūnų programa buvo parinkta įdomi: Beethoveno Sonata No. 4 in A Minor, Op. 23, Dvorako "Sonatina in G Major, Op. 100 ir Juliaus Gaidelio "Sonata No. 2" premjera New Yorke.

Izidorius Vasiliūnas grojo geriau, nei bet kada. Beethoveno Allegro Molto Vasiliūnams ypač išėjo pasigėrėtina. Puikios akustikos salėje, gal geriau būtų buvęs tylesnis Vytenio skambinimas, nes dažnai sūnus nulemdavo tėvo smuiką. Gaidelio Antroji Sonata "įdomiai parašyta, bet per nauja, kad labiau įtikytų New Yorko koncertų ir radio stereo programų išlepintam klausytojui. Norėtusi palinkėti, kad ši, vie-

no iš stipriausio lietuvių kompozitorių Amerikoje, sonata greit rastų kelią į Lietuvos koncertų sales, per kurias ji neabejotinai išeltų į gyvenimą. Koncertą organizavo manadžeris Norman J. Seaman, pas kurį dažnai kreipiasi lietuvių kilmės muzikai. Gaila, kad jis nesukvietė New Yorko muzikos kritikų šį įdomų koncertą parencenzuoti spaudoje.

A. S.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Bent šiais sukaktuviniais Vienybės metais skaitytojų prašome nedelsti atsilyginti už prenumeratą, ypač tuos kurie atsilikę ilgesnį laiką.

Kai skaitytojai dėsia, kaip galima tikėtis, kad laikraštis laiku būtų išleidžiamas. Visų prašome suprasti, kad šiais laikais laikraštį leisti yra ypatingai sunku. Savo prenumeratą apmokėkite dabar, ne vėliau.

ADMINISTRACIJA